

Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Opgericht op 12 november 1974
Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

KringNieuws

Hart voor Historie

Colofon

49e jaargang, nummer 1,
januari 2024
KringNieuws verschijnt
minimaal 8x per jaar

Secretariaat:

Cornelis Oomestraat 14
4944 AM Raamsdonk
mobiel +31 6 52313731

E-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws
john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

Datum nog niet bekend

Druk: Copyshop te
Raamsdonksveer

Afzonderlijke hoogtepunten:

Uitnodiging ALV	1
Verslag Buitengewone ALV / nieuwjaarsborrel	2
Verslag lezing "van Monster naar Breda"	4
Voor u gelezen	5
Divers nieuws / agenda	6

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

Uitnodiging algemene ledenvergadering

Datum: donderdag 23 januari 2024
Locatie: De ontmoetingsruimte van de GertrudisStaete
Adres: Venestraat 18 4931BP Geertruidenberg
Tijd: 20:00 uur (inloop vanaf 19:45 uur)

Beste leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor een algemene ledenvergadering.

Deze (extra) ledenvergadering is noodzakelijk om u de gelegenheid te bieden de begroting voor 2024 vast te stellen.

Agenda:

1. Opening & mededelingen
2. Vaststellen agenda
3. Jubileum 50 jaar OKG (bijlagen volgen)
4. Begroting 2024 (Bijlagen volgen)
5. Wat verder ter tafel komt
6. Sluiting

Zowel de stukken m.b.t. het jubileum als de begroting 2024 worden u (binnenkort) digitaal toegestuurd.

In de hoop u allen ter vergadering te mogen begroeten,

Met vriendelijke groet,

Namens het algemeen bestuur van de Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe",

Adriaan de Jongh - secretaris

Zie ook <https://geertruydenberghe.nl/agenda-item/>

Verslag Buitengewone ALV en OKG Nieuwjaarsborrel.

Gewaardeerde leden,

Allereerst wenst het bestuur van de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe u een gelukkig, gezond en voorspoedig nieuwjaar.

*Nieuw bestuur Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' v.l.n.r.: Cees Schuller, Elin van Rhenen Buiks, Jan van Dijk, Adriaan de Jongh, Pieter Voragen, Bruno Korngold, John François, Patrick Kok.
Foto Jan Hoek*

“Om de toekomst te waarborgen is verjonging en vernieuwing noodzakelijk”

Door Jan Hoek

GEERTRUIDENBERG – Op 14 november 2023 vond in de GertrudisStaete aan de Venestraat een buitengewone Algemene Ledenvergadering van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' plaats. Door diverse omstandigheden bestond het bestuur uit nog maar drie personen, waarvan Jan van Gils tijdens die ledenvergadering aftrad als voorzitter.

De afgelopen periode is met succes gezocht naar nieuwe bestuursleden. Tijdens de ledenvergadering werd

*Patrick Kok Jan van Gils op de achtergrond Bas Zijlman.
Foto Jan Hoek*

Illustratie: John François

unaniem het nieuwe bestuur gekozen, dat nu bestaat uit voorzitter Patrick Kok, secretaris Adriaan de Jongh, penningmeester Pieter Voragen en de leden Jan van Dijk, John François, Bruno Korngold, Elin van Rhenen-Buiks en Cees Schuller.

Het nieuwe bestuur en de vrijwilligers van de Oudheidkundige Kring gaan een druk jaar tegemoet. Naast de organisatie van vaste onderdelen als lezingen, tentoonstelling en excursie, viert de op 12 november 1974 opgerichte vereniging dit jaar het 50-jarig jubileum en vindt medio dit jaar de verhuizing plaats van de officierswoning in De Schattelijn naar de in 1836 gebouwde Oude Wacht aan het W. Muldersplein. In deze passende historische omgeving gaat het nieuwe bestuur aan de slag om de toekomst van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' te waarborgen.

“We zijn blij met het vertrouwen dat de leden medio november tijdens de bijzondere ledenvergadering in het nieuwe bestuur hebben getoond. Samenwerking is voor ons een werkwoord en we gaan graag de uitdaging aan om onze 'Kring' te bestendigen en hopelijk ook uit te bouwen.

Daar hoort verjonging én vernieuwing bij. We zullen dit zeker niet doen zonder te kijken naar de fundamenten en de kennis en ervaring die de vereniging de afgelopen decennia heeft opgebouwd. Wat goed is houden we, wat anders kan gaan we verbeteren”, stelt de gemotiveerde voorzitter Patrick Kok. Het is duidelijk dat die ambitie niet zomaar binnen een één of twee jaar geregeld is. Tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst op 4 januari bleek al wel dat er sprake is van een nieuw elan. Het aantal aanwezige leden overtrof het aantal van de afgelopen vrij fors.

Voor de gepaste sfeer zorgden zangeres Mieke van der Made en gitarist/zanger én nieuw bestuurslid Bruno Korngold.

Vast onderdeel van nieuwjaarsbijeenkomsten is meestal de speech van de voorzitter, met daarin een uitgebreide terugblik op het afgelopen. Die toespraak kwam er echter niet. Voorzitter Patrick Kok legt uit: “Het is niet aan mij, als net aangetreden voorzitter, terug te blikken op het afgelopen jaar. Ik kijk liever naar de toekomst, waarbij de beleving van de leden centraal staat. Als bestuur zijn we benieuwd hoe onze leden denken over de

Mieke van der Made en Bruno Korngold tijdens hun zeer gewaardeerde optreden. Foto Jan Hoek

Schneijdenberg, Joke Serraris en Jan van Gils.

Voorzitter Patrick Kok zegt tot besluit: "Betrokkenheid van de leden is van onschatbare waarde voor het voortbestaan van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'. Met het bestuur én de leden willen we gezamenlijk, op een organische manier, werken aan een gezonde toekomst van onze vereniging. Gezien de sfeer tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst hebben we daar alle vertrouwen in."

Tegen het einde van deze Nieuwjaarsbijeenkomst reikte het bestuur nog een flesje wijn uit aan de vrijwilligers die een bijzondere bijdrage aan de activiteiten van de kring hebben toegevoegd.

toekomst van de Oudheidkundige Kring."

Aan de wanden hingen verschillende sheets van werkgroepen/commissies. Op post-its konden de aanwezige leden schrijven wat men het afgelopen jaar waardeerde of anders moet en wat er op (korte) termijn moet veranderen of worden toegevoegd. De op- en aanmerkingen en suggesties werden op de betreffende sheets geplakt, zodat het bestuur mede aan de hand daarvan hun visie/ambitie op papier kan zetten. Onder het genot van hapjes en drankjes volgde gezellige en inspirerende gesprekken en discussies over verleden, heden en vooral de toekomst van de 'Kring'.

Werkgroepen

Voorlopig gaat het bestuur uit van diverse werkgroep, waarvan sommige in oprichting. Zoals de werkgroep 'literatuur en beeld', waarvoor namens het bestuur Cees Schuller bijgestaan door Bernadette Monshouwer verantwoordelijk is.

Voor Bruno Korngold is dat de werkgroep i.o. 'Archeologie' en voor de werkgroep 'Educatie' Elin van Rhenen-Buiks. Deze werkgroep moet scholieren en jongeren zien te enthousiasmeren voor de Oudheidkundige Kring. Zij krijgt daarbij ondersteuning van de leraren Jan-Willem Prinsen en Levi van Erp van het Dongemond college, die het plan hebben boeiende, spraakmakende activiteiten te ontwikkelen voor de jongeren.

Voor de werkgroep 'Redactie' is John François de afgevaardigde van het bestuur. Hij wordt bijgestaan door de redactieleden Jan Hoek, Hennie Koenen, Arjan van Loon en Piet Martens. Redactie-voorzitter Ans Spee is na ruim 11 jaar gestopt met haar werkzaamheden voor De Dongebode, het kwartaalblad van de Oudheidkundige Kring. De nieuwe redactie heeft aan het bestuur op het gebied van de kwartaaluitgave vernieuwende ideeën voorgesteld, evenals het uitgeven van een kleurrijk jubileummagazine. John François is met Petran Liket verantwoordelijk voor de website en met Theo Schneijdenberg voor de jaarlijkse excursie.

De werkgroep 'Behoud Monumenten', waarin Patrick Kok namens het bestuur zitting neemt bestaat verder uit Theo

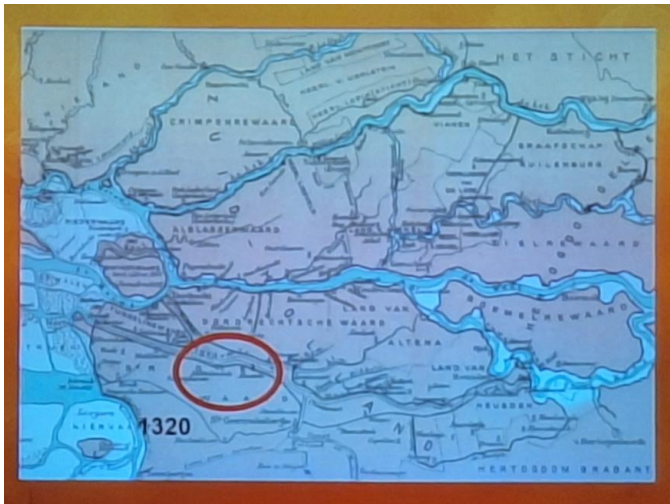
Enkele foto's van de avond Foto's John François

Verslag Lezing over “Van Monster naar Breda, de relatie tussen de Polanens en de Nassaus.”

Datum: donderdag 21 december 2023
 Spreker: Adri van Vliet
 Locatie: De ontmoetingsruimte van de GertrudisStaete
 Adres: Venestraat 18 4931BP Geertruidenberg

Op donderdag 11 december 2023 organiseerde de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe een boeiende lezing in de ontmoetingsruimte van de GertrudisStaete. De avond, met gratis toegang, bood een unieke kans voor alle geïnteresseerden om meer te ontdekken over de rijke geschiedenis van de regio. De gerespecteerde spreker van de avond was Adri van Vliet, een vooraanstaand specialist in de Nederlandse maritieme geschiedenis van de 16e en 17e eeuw.

Van Vliet, bekend van zijn publicaties, waaronder het fascinerende boek 'Bastaard van Oranje,' nam de aanwezigen mee op een reis door de geschiedenis van de Polanens. Hij begon zijn lezing met een persoonlijke noot, waarbij hij terugblikt op zijn eigen geschiedenis. Als veertienjarige jongen schreef hij het Algemeen Rijksarchief in Den Haag aan om onderzoek te mogen doen naar de stamboom van zijn familie. De directie was onder de indruk van zijn ambities op zo'n jonge leeftijd.

Aanduiding op de kaart Kasteel te Monster
 Foto John François

De focus van de lezing lag op het kasteel van de Polanens in Monster, dat tijdens de late middeleeuwen een prominente plaats innam. Opmerkelijk was hun vermogen om ondanks de Hoekse en Kabeljauwse twisten hun bezit naar Breda uit te breiden, wat een cruciale rol speelde in de ontwikkeling van Breda in de 14e eeuw.

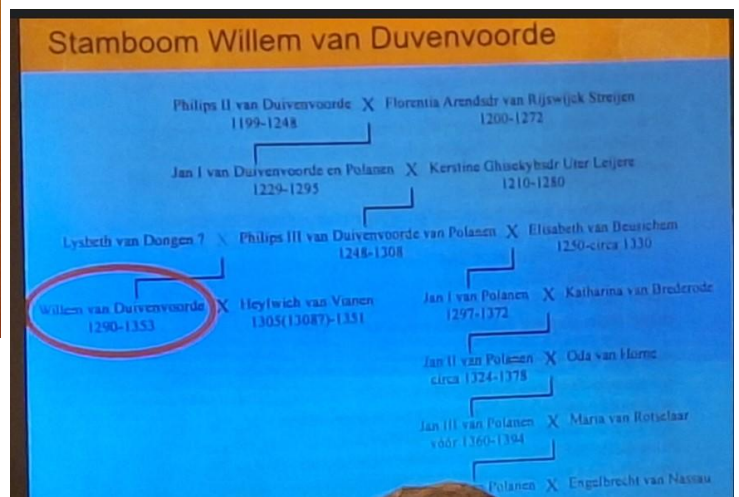
Een sleutelmoment in de geschiedenis was het huwelijk in 1403 tussen Johanna van Polanen en Engelbrecht I van Nassau. Dit huwelijk legde de basis voor de opkomst van de Nassau's in de Nederlanden en diende als een strategisch middel om macht en bezit te handhaven en uit te breiden.

Tijdens de lezing dook Adri van Vliet dieper in op de invloed van de Polanens op de regio, met bijzondere

Adri van Vliet en Jan van Gils tijdens de introductie van de lezing
 Foto John François

aandacht voor de bouw van de Grote of Onze Lieve Vrouwe Kerk in Breda als een opmerkelijke pr-stunt van de Nassau's. Daarnaast werd de rol van Willem van Duivenvoorde belicht, wat bijdroeg aan een vollediger begrip van de geschiedenis van de regio.

Stamboom Willem van Duivenvoorde Foto John François

De avond bood niet alleen een informatieve maar ook een gezellige sfeer, waar geïnteresseerden de kans kregen om meer te weten te komen over de intrigerende geschiedenis van hun regio. De Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe kijkt uit naar toekomstige evenementen waarin ze de geschiedenis en cultuur van de regio verder kunnen verkennen en delen met de lokale gemeenschap.

Voor u gelezen

Voor u gelezen:

In de bibliotheek van de Oudheidkundige Kring staan heel veel boeken. Deze boeken zijn gratis voor leden van de Oudheidkundige Kring te lenen en te lezen. Kom gezellig eens op maandagavond (tussen 19.30 en 21.30 uur) naar de Portierswoning van de Schattelijn om de bibliotheek te bezoeken. Op de eerste verdieping staan koffie en thee klaar en op de tweede verdieping kunt u in alle rust een boek lezen of uitzoeken om te lenen. De uitleentermijn van boeken is 1 maand, en dat kan, in overleg, verlengd worden.

In deze rubriek wil ik regelmatig een boek of speciale uitgave onder de aandacht brengen.

Dit keer is mijn keuze gevallen op een wat ouder boekje "Spokerijen in Brabants Westhoek".

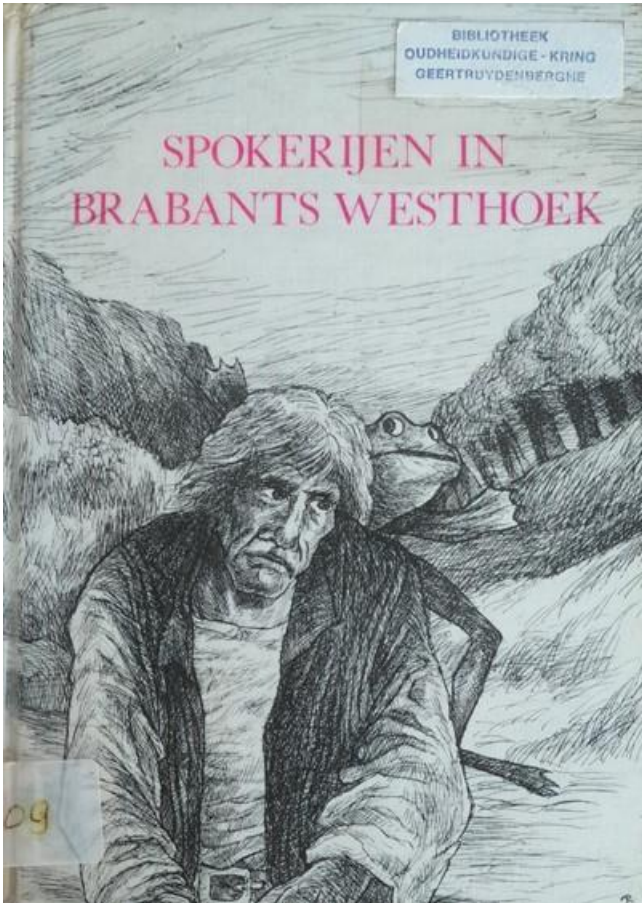
Ik het boekje staan 58 sagen, legenden en volksverhalen, veelal uit de volksmond opgetekend door Jaques R.W. Sinnighe. Het boek is uitgebracht in 1975.

Eén van de verhalen gaat als volgt:

Het Kruisteken (Ossendrecht)

Er woonde eens een boer met zijn zoon zo diep in de hei dat ze nooit in de kerk kwamen en dat ze niet eens het kruisteken meer konden maken. Eens ging de pastoor hen opzoeken en leerde hen allebei een kruiske te slaan. Hij zei: "Als jullie over veertien dagen bij me komen en je kent het nog dan heb je daarmee vijftientig gulden verdiend". De boer en zijn zoon repeteerden de veertien dagen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat en daarna trokken ze in de vroegte naar het dorp, naar de pastoor, om te laten zien dat ze het kruisteken nog niet vergeten waren. Halverwege kon de zoon het niet meer ophouden en ging achter een hooiberg zitten, maar de boer zelf had geen geduld. Hij wachtte niet op hem en ging van vooruit naar de pastorie. Toen hij daar aankwam viel hij met de deur in huis en riep uit: "Morgen, meneer pastoor, in de naam van de Vader en van de Heilige Geest. Amen". "Wat is dat nou?" zei de pastoor. "Waar blijft de Zoon dan?" Toen zei de boer: "Ja, die kon het niet ophouden, die zit achter een hooiberg, maar hij komt dadelijk".

Door: Bernadette Monshouwer

Boekomslag ter illustratie

Gezocht 1:

Regelmatig ontvangt u, als lid van de Oudheidkundige Kring, de Dongebode thuis. De Dongebode is een zeer gewaardeerd blad, dat door menig lid van A tot Z gelezen wordt. De meeste exemplaren worden niet bij het oud papier gedaan, maar verzameld.

Regelmatig krijgt de Kring het verzoek van niet-leden of we nog een bepaald exemplaar hebben. Soms om zo te lezen, maar vaker als bron-materiaal voor historisch onderzoek.

Vooral naar de oudere exemplaren is vraag.

Hebt u nog een verzameling Dongebodes liggen, en wilt u daar afstand van doen, neemt u dan alstublieft contact op met ons. We komen de bladen, die u wilt afstaan, graag bij u ophalen.

Gezocht 2:

Als u na bovenstaand bericht toch aan het opruimen bent....

Zoals u weet, beschikt de Oudheidkundige Kring over een uitgebreide bibliotheek. Met tal van oude, maar ook nieuwe publicaties, boeken en bladen, is veel over historisch Geertruidenberg te lezen.

Hebt u boeken of bladen in uw bezit, en wilt u ze kwijt. Voorkom dat ze bij het oud papier belanden en schenk ze dan aan de Kring. Materiaal is altijd welkom! Zo ook oude stadsgidsen (we hebben ze helaas niet allemaal), maar ook oude carnavals-gidsen van Geertruidenberg, of plattegronden van stadswandelingen. Alles is welkom. Ook hier geldt, hebt u boeken, bladen of gidsen die u wilt doneren, neem dan contact met ons op. We komen het materiaal graag ophalen.

Contact: Bernadette Monshouwer

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Ledenvaria:

Nieuw leden:

Hr. H Koenen Raamsdonksveer.

Agenda:

De Oudheidkundige Kring is elke maandagavond aanwezig in de Schattelij vanaf 20:00 uur. Ook u bent van harte welkom om eens kennis te maken. U vindt ons op het adres Vismarktstraat 4a (de grote deur aan de voorzijde binnen gaan. Een meter of vier rechts vind u een groene deur, dan draaitap naar de eerste verdieping.

- **Vergadering bestuur OKG**
Geen vergaderschema opgesteld.(om de ca 6 weken)
- **Lezingen Oudheidkundige Kring, alle lezingen vinden plaats in de GertrudisStaete Venestraat 18 te Geertruidenberg, u bent van harte welkom vanaf 19:30 uur. Aanvang lezing 20:00 uur.**
- **2024** Nog geen lezing gepland maar er wordt hard aan gewerkt.
- **Verhuizing OKG** Per 1 juli moet de Schattelij zijn ontruimd. 17 januari schouwing gebouw Oude Wacht.

Zie ook [Agenda items - Oudheidkundige Kring Geertruidenberghe](#)

Overig:

Geertruidskerk

- **28 April / Brocantemarkt** Geertruidskerk (The Spring Edition) Toegang gratis / geopend van 10:00 uur tot 16:00 uur
- **3 November 2024 / Brocantemarkt** Geertruidskerk (The Christmas Edition) Toegang gratis / geopend van 10:00 uur tot 16:00 uur
- <https://www.geertruidskerk.nl/agenda>

- **Tienduizenden archeologische rapporten nu digitaal**, volg deze link [Tienduizenden archeologische rapporten digitaal beschikbaar | Nieuwsbericht | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)
- **ruim 51.000 personen toegevoegd** aan de Brabantse gevangenisregisters (1821-1922) <https://www.bhic.nl/> Het geheugen van Brabant. Buiten dit nieuws veel historische informatie te vinden.

Van onze bibliotheek

Nieuw opgenomen in de collectie van de bibliotheek

Zie pagina 5

Circulatie heemkunde bladen

Wist u dat binnen de kring diverse bladen circuleren die in een roulatiesysteem onder de leden worden doorgegeven? Heeft u hiervoor interesse kunt u zich opgeven bij Bernadette Monshouwer of via email info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Een overzicht van de heemkunde bladen:

- De Klok Heemkundekring Made en Drimmelen
- De Mulder Heemkring Molenheide in Gilze en Rijen
- De Wazerwijken Heemkundekring de Heerlyckheit in Dongen
- Engelbrecht van Nassau Erfgoedvereniging Engelbrecht van Nassau in Breda
- Effé Lustere Historische vereniging Werkendam en De Werken
- De Waterschans Geschiedkundige kring Bergen op Zoom
- De Koerier Brabants Heem
(alle uitgaven zijn als pdf te downloaden op <https://www.brabantsheem.nl/?s=koerier>)
- Saillant Stichting Menno van Coehoorn
(de laatste uitgave is op de website te lezen, of als pdf te downloaden op <https://coehoorn.nl/om-te-weten/saillant/>)
- Tijdschrift van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (een abonnement op dit blad is gratis. U kunt u abonneren op <https://www.cultureelerfgoed.nl/abonneren>)
- In Brabant Tijdschrift voor het Brabants Erfgoed
- De Heerlijkheid Heemkundekring De Heerlijkheid Oosterhout (oude exemplaren van 2013 t/m 2019 zijn als pdf te downloaden op <https://www.hkoosterhout.nl/multimedia/ledenbladen>)
- De Senspaol Heemkundekring Op 't Goede Spoor in Waspik

Van de redactie

Beste leden van de Oudheidkundige Kring Geertruidenberghe,
Mocht u kopij willen aanleveren voor het KringNieuws of NieuwsFlits wil ik u dit even mee geven:

De uiterste inleverdatum van kopij voor KringNieuws nr.2 is nog niet bekend.

Mocht er tussendoor belangrijk nieuws te melden zijn wordt een NieuwsFlits via email verzonden.

Stuur **kopij** als Word-document, platte tekst, dus zonder opmaak.

Stuur **foto's** (onder vermelding van wie, wat, waar en wanneer) naar redactie **John François:**
john.francois@hotmail.com

Met vriendelijke groet,
De redactie KringNieuws

